

The Investigation of the Relationship between Sensation Seeking, Competition Anxiety, and Need for Approval with Addiction Tendency

Mehdi Heydari^{1*}, Felour Khayatan²

¹ Master of Science in Clinical Psychology, Tehran Research Science University (Isfahan), Tehran, Iran

² Faculty Member, Islamic Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan), Isfahan, Iran

* Corresponding Author: ghorbaniii.r1395@gmail.com

Received: 2025-12-27

Accepted: 2026-03-16

Publication: 2026-02-20

Abstract

The multifaceted phenomenon of drug addiction is one of the problems of modern societies among all age groups, especially young people. On the other hand, psychological variables play a prominent role in the development of this disorder and the damages caused by it. The main purpose of this study is to investigate the relationship between the variables of anxiety, competition, approval seeking, and thrill seeking with addiction tendency. The population of this study consisted of all students of literature, engineering, art, and physical education who were studying at Tehran universities in the academic year 2016-2017. Using the cluster random sampling method, 220 people were selected as the sample group. Questionnaires of anxiety, competition, addiction tendency, dysfunctional attitudes, and thrill seeking were provided to the volunteers in the form of a booklet. Pearson correlation and regression analysis were used to analyze the data. The results of the study showed that competitive anxiety, approval seeking, and thrill seeking have a positive relationship with addiction tendency. The results of the regression analysis showed that competitive anxiety, approval seeking, and thrill seeking in individuals can predict addiction tendency. Also, the results of the independent t-test showed that the relationship between these variables and addiction tendencies did not differ in girls and boys.

Keywords: Addiction tendencies, Dysfunctional attitudes, Approval seeking, Competitive anxiety, Thrill seeking

© 2019 Journal of New Approach to Children's Education (JNACE)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Heydari M & Khayatan F. (2026). The Investigation of the Relationship between Sensation Seeking, Competition Anxiety, and Need for Approval with Addiction Tendency. *JNACE*, 7(4): 148-162.

بررسی رابطه تاییدطلبی، اضطراب رقابتی، و هیجان خواهی با گرایش به اعتیاد در دانشجویان

مهدی حیدری^{۱*}، فلور خیاطان^۲

^۱ کارشناسی ارشد رشته روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم تحقیقات تهران (اصفهان)، تهران، ایران
^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران
* نویسنده مسئول: ghorbaniii.r1395@gmail.com

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۱۰/۰۶ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ تاریخ چاپ مقاله: ۱۴۰۴/۱۲/۰۱

چکیده

پدیده چندوجهی اعتیاد به مواد مخدر یکی از معضلات جوامع مدرن در بین تمامی گروههای سنی به ویژه جوانان . از طرف دیگر متغیرهای روانشناختی نقش برجسته ای را در توسعه این اختلال و خسارات ناشی از آن ایفا می کند. هدف اصلی انجام این پژوهش بررسی رابطه متغیرهای اضطراب، رقابتی، تاییدطلبی و هیجان خواهی با گرایش به اعتیاد است. جامعه این پژوهش را کلیه دانشجویان، ادبیات مهندسی هنر و تربیت بدنی که در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ در دانشگاه های تهران مشغول به تحصیل بوده اند، تشکیل داده است. با استفاده از روش نمونه برداری تصادفی خوشه ای ۲۲۰ نفر به عنوان گروه نمونه انتخاب گردید. پرسشنامه های اضطراب، رقابتی گرایش به اعتیاد نگرشهای ناکارآمد و هیجان خواهی به صورت یک دفترچه در اختیار داوطلبان قرار داده شد. برای تحلیل دادهها از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که اضطراب رقابتی، تاییدطلبی و هیجان خواهی با گرایش به اعتیاد رابطه مثبت دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که اضطراب رقابتی، تاییدطلبی و هیجان خواهی در افراد می تواند گرایش به اعتیاد را پیش بینی کند. همچنین نتایج آزمون تی مستقل نشان داد که رابطه این متغیرها با گرایش به اعتیاد در دختران و پسران تفاوتی نمی کند.

واژگان کلیدی: گرایش به اعتیاد نگرش های ناکارآمد، تاییدطلبی اضطراب رقابتی، هیجان خواهی

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان محفوظ است.

شيوه استناد به این مقاله: حیدری، مهدی و خیاطان، فلور. (۱۴۰۴). بررسی رابطه تاییدطلبی، اضطراب رقابتی، و هیجان خواهی با گرایش به اعتیاد در دانشجویان. فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان، ۷(۴): ۱۶۲-۱۴۸.

مقدمه

پدیده اعتیاد به مواد مخدر یکی از معضلاتی است که در جهان مدرن خسارات جبران ناپذیری را به اجتماع خانواده و فرد وارد می کند و عوارض فردی، اجتماعی و اقتصادی ناشی از آن تهدیدی جدی برای جامعه بشری محسوب می شود. اعتیاد یک حالت مزمن در اثر تکرار مصرف یک ماده است که در اثر تکرار مصرف شاهد وابستگی جسمی و روانشناختی افزایش تحمل دارویی و نشانگان

محرومیت در صورت ترک دارو خواهیم بود. گرایش به اعتیاد یک پدیده پیچیده و چندوجهی است که در سطوح گوناگون از عوامل گوناگون زیستی، اقتصادی، اجتماعی و فردی ریشه می گیرد. هیجان خواهی یکی از عوامل روانشناختی مرتبط با سوء مصرف مواد در نظر گرفته می شود. هیجان خواهی به عنوان جستجوی هیجانها و تجارب تازه، متنوع و پیچیده، و میل به خطر کردن تعریف شده است که در سوء مصرف مواد نقش بازداری زدایی

مرز مشترک ایران با افغانستان که بزرگترین تولید کننده مواد افیونی در جهان است و سالانه حدود ۳۰۰۰ تن مواد تولید میکند کشور ما را به بزرگترین مصرف کننده مواد افیونی تبدیل کرده است. از نظر اقتصادی برآوردها نشان میدهد که خسارات مستقیم و غیرمستقیم مرتبط با مواد مخدر سالانه ۷۰۰ میلیارد است (صادقیه اهری، اعظمی، براک، امانی و صدیقی، ۱۳۸۳). طبق گزارش ستاد مبارزه با مواد مخدر (۱۳۸۶) بالاترین میزان سوءمصرف مواد مخدر در دامنه سنی ۲۷-۲۱ سال میباشد. مطالعه سراج زاده و فیضی (۱۳۸۶) در مورد مصرف مواد مخدر در ۲۱ دانشگاه دولتی ایران نشان داد که ۹/۸ درصد دانشجویان خود را وابسته به مواد مخدر میدانند. سهرابی، ترقی جاه و نجفی (۱۳۸۶) نیز با بررسی ۴۴۰۹۴ دانشجو به این نتیجه رسیدند که ۹/۲۱ درصد این افراد در معرض خطر مصرف مواد مخدر هستند. رحمتی و طارمیان (۱۳۸۷) با بررسی دانشجویان مصرف کننده مواد مخدر، شیوع مصرف سیگار را ۸/۱۷، قلیان ۶/۳۰، مشروبات الکلی ۷/۱۳، حشیش ۶/۲، قرص اکس ۸/۱، تریاک ۴/۴، هروئین ۸/۰، و کراک ۱/۱ گزارش کردند. ابوالقاسمی، پور کرد و نریمانی (۱۳۸۹) میزان سو مصرف سیگار در نوجوانان را ۷/۷۱، مواد مخدر ۷/۴، نوشیدنی های الکلی ۱/۲۰ و قرصهای روانگردان ۱/۳ گزارش کردند. از آنجا که آمارهای سن شروع مصرف مواد در کاهش است، توجه به گرایش به اعتیاد این قشر و شناسایی متغیرهای مرتبط و زمینه ساز آن بسیار حائز اهمیت خواهد بود.

اعتیاد یک بیماری جسمانی روانشناختی اجتماعی و معنوی است (Galanter, 2006) که عوامل پیش اعتیادی بیشماری در شکل گیری آن نقش ایفا می کنند. در مطالعه حاضر به دنبال بررسی ارتباط و نقش پیشبین برخی از عوامل روانشناختی هستیم یکی از این متغیرهای روانشناختی مرتبط با اعتیاد هیجان خواهی است. (Zuckerman (1979) هیجان خواهی را صفتی تعریف میکند که با نیاز به احساسات و تجارب، متغیر تازه و پیچیده و نیز خطر کردن برای کسب چنین تجربی تعریف می شود. هیجان خواهی یکی از ویژگیهای شخصیتی است که به وسیله جست و جوی احساسات و تجربیات جدید، بدیع، پیچیده و شدید، و میل به پذیرش مخاطره های جسمانی، اجتماعی قانونی و مالی به واسطه تجربه نمودن چنین احساساتی تعریف شده است (Legrand, Gomà-i-Freixanet, Kaltenbach, Joly,) (2007). نظریه Zuckerman (1994) بیان میکند افرادی که هیجان خواهی بالایی دارند به تحریکات شدید و متنوعی نیاز دارند براساس این نظریه افراد هیجان خواه دست به هر فعالیتی میزنند تا به سطح بهینه ای از تحریک برسند. افرادی که در ویژگیهای هیجان خواهی در سطح بالایی قرار دارند، محیطی را

دارد فرد هیجان خواه به دنبال تجربه های جدیدی است و مواد مخدر هم می تواند وسیله ای برای بالا بردن سریع انگیزتگی مورد نیاز باشد. اضطراب رقابتی نیز از سوی دیگر، به دلیل تاثیر مستقیم و تهدیدکننده آن بر عملکرد فرد در حیطه هایی نظیر تحصیل، ورزش و ارتباطات میتواند یکی از عوامل موثر در گرایش فرد به اعتیاد باشد اثر اضطراب رقابتی بر گرایش فرد به سوء مصرف مواد میتواند هم به صورت مستقیم و فشار گروه همسالان و هم به صورت غیرمستقیم از طریق کاهش اعتماد به نفس و افزایش افسردگی و تخریب عملکرد اعمال شود. تاییدطلبی نیز به عنوان یکی دیگر از متغیرهای روانشناختی مرتبط به باورهای ناکارآمد می تواند در گرایش فرد به سوء مصرف مواد مخدر تاثیرگذار باشد. تایید طلبی را میتوان با تلاش در راستای برآوردن انتظارات دیگران همراه با نادیده گرفتن نیازها و احساسهای واقعی خود تعریف کرد که به نوبه خود می تواند به صورت مستقیم و غیر مستقیم از طریق تشدید هیجانات منفی و روشهای مقابله ای ناکارآمد فرد را در برابر وسوسه مصرف مواد آسیب پذیر سازد.

بیان مسئله

اعتیاد یک ناپهنجاری با نشانه های بالینی، رفتاری و شناختی است که در ایجاد آن، عوامل اجتماعی و روانشناختی از یک سو، و عوامل زیست شناختی و داروشناختی از سویی دیگر نقش دارند (American Psychiatric Association, 2013). عوامل اجتماعی بیشتر در شروع مصرف و گرایش فرد به اعتیاد و عوامل زیست شناختی در ادامه وابستگی فرد مطرح هستند (Walters, 1999).

اعتیاد به عنوان یکی از بحرانهای چهارگانه قرن بیست و یکم جوامع را درگیر کرده است و از این رو یک مسئله جهانی و فراگیر است که به مشکلات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی فراگیری دامن می زند. برطبق آمارهای سازمان ملل حدود ۲۲۰ میلیون نفر در سراسر جهان دچار سومصرف مواد هستند که از این بین حدود ۱۶۰ میلیون نفر حشیش، ۱۴ میلیون نفر کوکاین ۹ تا ۱۲ میلیون نفر مواد افیونی و ۵۰ میلیون نفر سایر مواد شیمیایی را مورد استفاده قرار میدهند (Compton, Thomas, Stinson & Grant, 2007). شمار معتادین در ایران در سال ۱۳۳۰ بیش از ۵/۱ میلیون نفر (۷ درصد جمعیت کشور) بود که در سال به ۲ میلیون نفر (۴ درصد جمعیت) رسید و در سال ۱۳۸۰ این آمار از ۲/۱ تا ۳/۳ میلیون نفر متفاوت است (رحیمی موقر، محمد و رزاقی، ۱۳۸۱). بنا به آمارهای رسمی در سال ۲۰۰۴ تعداد افراد سومصرف کننده مواد در ایران ۴ میلیون نفر است (هاشمی، ۲۰۰۹).

خواهی در مردان و زنان، نتایج نشان داد که مردان در هیجان خواهی، ماجراجویی، تجربیات سخت زندگی و مصرف داروهای غیر مجاز نمره بالاتری نسبت به زنان کسب کنند. همچنین سرآبادی (۱۳۸۳) نشان داد که بین میانگین نمرات هیجان خواهی مردان و زنان تفاوت معناداری وجود دارد، به طوری که مردها در مجموع نمرات بالاتری نسبت به زنان به دست می آورند.

یکی دیگر از متغیرهایی که در این پژوهش فرض میشود که با گرایش به اعتیاد ارتباط دارد اضطراب رقابتی است. ماهیت رقابتی دوران تحصیلی و ارزیابی آموزشی که بی شباهت به ارزیابی ورزشی که در آن اضطراب رقابتی برای اولین بار مطرح شد نیست. از این رو، پاسخهای هیجانی به عوامل تنیدگی زا، یکی از زمینه های پژوهش در روانشناسی و روانشناسی ورزش است (Woodman & Hardy, 2001). اضطراب یکی از موضوعات مهم مرتبط با رفتار انسانی است که به دلیل تاثیرات گسترده بر سطح کارکرد فرد، مورد توجه روانشناسان قرار گرفته است. اضطراب در سطحی گسترده و پیچیده در تمام فعالیتهای انسان مشاهده شده و به عنوان یک معضل میتواند در موارد شدید منجر به پدیدآیی آسیبهای روانشناختی شود (Astura, 2008 اضطراب احساسی ناخوشایند و مبهم، همراه با هراس و دلواپسی با منشا ناشناخته است. اضطراب موجب عدم اطمینان، درماندگی و برانگیختگی فیزیولوژیکی بوده و با علایمی همچون احساس خستگی، عصبی بودن، بی قراری، ترس و نگرانی، بی خوابی یا بد خوابی، تپش قلب و تنفس نامنظم، عرق کردن، سردرد و سرگیجه، مشکل در تمرکز و حافظه، لرزش یا پرش عضلات، و تکرر ادرار مشخص میشود) (Hallion, Ruscio, 2011; Izard, 2013).

در تجربه اضطراب رقابتی سه بعد اصلی عبارتند از اضطراب شناختی، اضطراب بدنی و اعتماد به خود (Martens, Vealey, 2012; Burton, 1990; Dias, Cruz, Fonseca, 2012). اضطراب شناختی مولفه روانی اضطراب است و با انتظارات منفی و نگرانیهای شناختی درباره خود، موقعیت و پیامدهای احتمالی (مانند احتمال مردودی) مشخص میشود. اضطراب بدنی مولفه جسمانی اضطراب است و ادراک فرد از پاسخهای فیزیولوژیک و در مورد تسلط بر تکلیف و توانایی انجام موفق آن اطلاق میشود (Neil, Wilson, Mellalieu, Hanton, Taylor, 2012; Woodman & Hardy, 2001). مجموعه یافته های پژوهشی به طور کلی نشان داده اند که رابطه اضطراب شناختی و بدنی با عملکرد منفی است، در حالی که رابطه اعتماد به خود با عملکرد

جست وجو می کنند که برای آنها فرصتهایی برای ابداع، تحریکات غیرقانونی و پیوستن به گروه همتایان فراهم سازد و به این ترتیب افراد هیجان خواه جایگاهی متناسب و سازگار با ویژگیهای خود می یابند (Caspi & Shiner, 2016).

پژوهش های اخیر نشان می دهند که یکی از عوامل مهم در آسیب پذیری به سوءمصرف و وابستگی به مواد، سطح هیجان خواهی بالا است (Hittner JB, Swickert, 2009; White TL, Lott DC, de Wit

Zuckerman(1994) به نقش بازداری زدایی به عنوان یکی از مولفه های هیجان خواهی در سوء مصرف مواد تاکید کرده است. در این راستا برخی از پژوهشها علت گرایش به مصرف مواد به خصوص در بین نوجوانان پسر) را کسب تجربه های هیجان انگیز و ارضای حس هیجان خواهی عنوان کرده اند (Kalivas & O'Brien, 2005).

بررسی صورت گرفته در ایالت متحده نشان میدهد که افراد با درجه هیجان خواهی بالا به احتمال بیشتری سیگار میکشند، الکل مینوشند، سریع رانندگی میکنند، تصادفات اتومبیل و محکومیت به علت رانندگی بی پروا و یا در حالت مستی بیشتری دارند و به فعالیتهای جنسی پرخطرتری اقدام میکنند (Schlotz, Yim, Zoccola, Jansen, Schulz, 2011).

Botvin & Griffin (2004) نشان دادند که هیجان خواهی یکی از ویژگیهای مهم سوء مصرف کنندگان مواد است. Yanovitzky (2005) نیز در پژوهش خود به این نتیجه دست یافت که تاثیر هیجان خواهی در مصرف مواد از طریق ارتباط با همسالان منحرف و مصرف کننده مواد میانجی میشود.

Dom, Hulstijn & Sabbe(2006); Stansfield, Kirstein(2007); Crews, He, Hodge (2007); Tonetti, Adan, Caci, De Pascalis, Fabbri, Natale(2010); Lindgren, Mullins, Neighbors, Blayney (2010) پژوهشهایی مجزا بین هیجان خواهی و سوء مصرف مواد رابطه معناداری به دست آوردند. این پژوهشگران نتیجه گیری میکنند که هیجان خواهی جوانان و نوجوانان را در معرض سوء مصرف مواد قرار می دهد.

مطالعات صورت گرفته در جامعه ایران نیز در این رابطه به نتایج مشابهی منتهی شد. برای مثال، در مطالعه زرگر، نجاریان و نعیمی (۱۳۸۷) این نتیجه به دست آمد که افراد با درجات بالاتر هیجان خواهی آمادگی و گرایش بیشتری برای اعتیاد دارند. مهرابی زاده فتحی و شهینی (۱۳۸۷) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که وابستگی به مواد مخدر در نوجوانان را میتوان براساس متغیرهای افسردگی، هیجان خواهی، سبک های دلبستگی پرخاشگری و وضعیت اجتماعی - اقتصادی پیش بینی نمود. همچنین، در بررسی تفاوت جنسیتی تمایلات هیجان

اعتیادی روانشناختی اند که هرچند نه به صورت، علی قادر به به پیش بینی گرایش فرد به اعتیاد است؟ در مطالعه حاضر در پی پاسخ به سوالات فوق هستیم.

اهمیت و ضرورت پژوهش

اعتیاد یک مسئله جهانی و فراگیر است که به مشکلات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی فراگیری دامن میزند. پیامدهای جدی اعتیاد در زمینه های سلامت خانواده، اقتصاد، امنیت و رشد فرهنگی ریشه دوانده است. اعتیاد اختلالی زیست شناختی، روانشناختی و اجتماعی است که بیش از ۱۵ درصد جمعیت بالای ۱۸ سال در آمریکا را گرفتار کرده است (Sadock & Kaplan, 2007). بنا به آمارهای رسمی در سال ۲۰۰۴، تعداد افراد سومصرف کننده مواد در ایران ۴ میلیون نفر است هاشمی (۲۰۰۴) برطبق آمارهای سازمان ملل، حدود ۲۲۰ میلیون نفر در سراسر جهان دچار سومصرف مواد هستند که از این بین حدود ۱۶۰ میلیون نفر حشیش، ۱۴ میلیون نفر کوکائین ۹ تا ۱۲ میلیون نفر مواد افیونی و ۵۰ میلیون نفر سایر مواد شیمیایی را مورد استفاده قرار می دهند Compton, Thomas, Stinson (2007) & Grant همچنین از نظر اقتصادی، برآوردها نشان می دهد که خسارات مستقیم و غیر مستقیم مرتبط با مواد مخدر سالانه ۷۰۰ میلیارد است.

بررسی و تحلیل معیارهای تشخیصی (DSM) انجمن روانپزشکی، امریکا (۲۰۱۳) نشان میدهد که بیشتر اختلالات روانشناختی نظیر اختلالات خلقی، اضطرابی روان پریشی اختلالات شخصیت و به ویژه سو مصرف مواد و اختلالات برون سازی" با نقایص تنظیم هیجان همراه اند) Linehan MM, Bohus M, Lynch TR. 2007; Mullin BC, Hinshaw SP. 2007; Campbell-Sills L, Barlow DH. 2007; Sher KJ, Grekin ER. 2007؛ خانجانی، فخرایی و بدری، (۱۳۹۰) و هیجان خواهی به عنوان اختلالی مرتبط با دشواری تنظیم هیجان با مسائلی نظیر اعتیاد اینترنتی و اعتیاد به مواد رابطه دارد (سلطانی، فولادونو و فتحی آشتیانی (۱۳۸۹) از سوی دیگر پژوهشها نشان داده اند که تایید خواهی به عنوان یک باور ناکارآمد و اضطراب رقابتی ناسالم می توانند فرد را در برابر بسیاری از مشکلات مرتبط با سلامت روان نظیر، پرخاشگری اعتیاد به اینترنت کمال گرایی و افسردگی آسیب پذیر سازد (بشارت و حسینی، ۱۳۹۱؛ خانجانی و همکاران، ۱۳۸۱).

اعتیاد به عنوان یک بیماری جسمی- روانی عامل بسیاری از مشکلات در جامعه است. این اختلال پدیده ای پیچیده و چندوجهی است که تحت تاثیر عوامل فردی و بین فردی زیادی قرار دارد و از این رو تبیین شکل گیری آن و گرایش به این اختلال به بررسیهای گسترده و عمیقی نیاز دارد. بنابراین با توجه

مثبت است (Robazza & Bortoli, 2007؛ بشارت و حسینی، ۱۳۹۱).

اعتماد به خود پیش از رقابت و در جریان رقابت تعیین کننده اضطراب رقابتی پایین است و غالباً با عملکرد بهتر همبستگی دارد (Besharat, Pourbohloul, 2011; Craft, Magyar, 2003). اضطراب رقابتی به ویژه در حوزه ای که اعتماد به خود ضعیف باشد عملکرد را به صورت منفی تحت تاثیر قرار میدهد (Becker, Feltz, 2003). Besharat et al, 2011; Martinent, Ferrand, Guillet, 2007; Hanton, Neil, Mellalieu, 2008). برخی پژوهشگران نیز معتقدند که اضطراب شناختی رابطه خطی منفی با عملکرد دارد و رابطه اضطراب بدنی با عملکرد به صورت U وارونه است (Cox, 2007).

مطالعه اضطراب رقابتی به دلیل تاثیر مستقیم و تهدید کننده آن بر عملکرد در حوزه های گوناگون از اهمیت مضاعفی برخوردار است اضطراب رقابتی علی رغم تاثیر سایر متغیرهای شخصیتی و فردی، به علت تخریب در عملکرد و کاهش عزت نفس، فرد را در برابر وسوسه مصرف مواد و همچنین فشار گروه همسالان آسیب پذیر می کند. از این رو در این مطالعه اضطراب رقابتی را به عنوان یکی از عوامل احتمالی موثر در گرایش افراد به سوء مصرف مواد بررسی خواهیم کرد.

نقش گروه همسالان در رشد نوجوانی و تاثیر فشار همسالان بر رفتارهای افراد اهمیت متغیری دیگر در شکل گیری گرایش به سوء مصرف مواد را خاطر نشان میسازد تاییدطلبی با تلاش در راستای برآوردن انتظارات دیگران و نادیده گرفتن نیازها و احساسهای واقعی خود همراه است. براساس رویکرد زیر منظومه های شناختی متعامل (Teasdale & Barnard, 1993) در برخی حالات یک الگوی ذهنی طرحواره ای بر پردازش شناختی چیره میشود. الگوهای ذهنی ناکارآمد همانند تاییدطلبی در سطح پایینتر افکار و تصورات ناکارآمد، شکل گزاره ای و اختصاصی تولید می کند که ممکن است به افکار خودکار در سطوح پایینتر تجربه شوند. علاوه بر تاثیر در الگوی ذهنی طرحواره ای، تاییدطلبی هیجانات منفی را نیز افزایش میدهد (Teasdale, Segal, Williams, 1995) که روی هم رفته می توانند عامل خطری در گرایش فرد به سمت سوء مصرف مواد مخدر در نظر گرفته شود.

با توجه به نقش متغیرهای هیجان خواهی اضطراب رقابتی و تاییدخواهی در کاهش عملکرد و افزایش آسیب پذیری فردی، در این مطالعه به دنبال بررسی این هستیم که آیا متغیرهای یاد شده با گرایش افراد به سوء مصرف مواد رابطه دارد و آیا این متغیرها قادر به پیش بینی گرایش افراد به اعتیاد است یا خیر؟ به عبارت دیگر، آیا میتوان این گونه عنوان کرد که هیجان خواهی، اضطراب رقابتی و تاییدطلبی از جمله عوامل پیش

تحقیق همبستگی به حساب می آید و از تحلیل رگرسیون بهره خواهد برد.

جامعه نمونه و روش انتخاب نمونه

جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه های شهر تهران است. برای گروه نمونه، تعداد ۲۰۰ دانشجوی مشغول تحصیل در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ به شیوه تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. معیار ورود به گروه نمونه تحصیل در یکی از دانشگاه های شهر تهران در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ است و معیار خروج پژوهش نیز وابستگی به مواد در زمان تکمیل پرسشنامه یا سابقه وابستگی در گذشته است.

ابزار پژوهش

مقیاس نگرشهای ناکارآمد

این مقیاس (Weissman & Beck (1978) پرسشنامه ای ۴۰ ماده ای است که میزان موافقت افراد را با نگرشهای ناکارآمد در زمینه های گوناگون در مقیاس پنج درجه ای لیکرت می سنجد. در پژوهش Imber, Pilkonis, Sotsky, Elkin, Watkins, Glass(1990) دو عامل کمال گرایی و تاییدطلبی از این مقیاس به دست آمد. عامل کمال گرایی از مجموع نمره های ۱۵ عبارت و عامل تاییدطلبی از مجموع نمره های ۱۱ عبارت به دست می آید. با توجه به نقش مقیاس نگرش های ناکارآمد در پیش بینی آسیب پذیری شناختی و اختلالات خلقی و اضطرابی روایی ملاکی هم زمان DAS 26- از طریق همبستگی آن با نمرات کل و خرده مقیاسهای ۲۸-GHQ و تشخیص بیماران توسط روان پزشک تعیین شد. همبستگی بین ۲۶-DAS و ملاک های پیش بینی در سطح ۹۹/۰ اطمینان معنی دار است. اعتبار صوری این مقیاس توسط خانجانی و همکاران (۱۳۸۱) با نظر چهار متخصص روانشناسی احراز شد. اعتبار این مقیاس در پژوهش حاضر ۹۰ درصد بدست آمد.

پرسشنامه چند بعدی اضطراب رقابتی

پرسشنامه چندبعدی اضطراب رقابتی بشارت (۱۳۸۸) یک مقیاس ۱۵ ماده ای است که برای سنجش ابعاد مختلف اضطراب رقابتی در نمونه های جامعه ایرانی ساخته و هنجاریابی شده است (بشارت، ۱۳۸۸). ماده های آزمون سه بعدی اضطراب رقابتی شامل اضطراب، شناختی اضطراب بدنی و اعتماد به خود را در مقیاس پنج درجه ای لیکرت از نمره یک (خیلی کم) تا نمره پنج (خیلی زیاد) می سنجد. حداقل و حداکثر نمره آزمودنی در زیرمقیاس های سه گانه پرسشنامه به ترتیب ۵ و ۲۵ است. ویژگی های روانسنجی این پرسشنامه در چندین پژوهش تایید

به اهمیت روزافزون سه متغیر یاد شده ضرورت مطالعه ارتباط این متغیرها و بررسی فرایند اثرگذاری آنها بر گرایش افراد به اعتیاد ضروری به نظر میرسد همچنین از آنجایی که سازه های مرتبط با فرهنگ فردگرا ممکن است تناسب چندانی با فرهنگ های جمع گرا نداشته باشد و غالب ابزارهای تعبیه شده برای فرهنگ های آمریکایی و اروپایی برخی از جنبه های راهبردهای جوامع جمع گرا را نادیده می گیرند (تویید و دلونگیس، ۲۰۰۶)، بررسی متغیرهای یاد شده و ارتباط آنها در جامعه ایرانی ضروری به نظر میرسد.

اهداف پژوهش

هدف اصلی: پژوهش حاضر بررسی رابطه تایید، طلبی اضطراب رقابتی و هیجان خواهی با گرایش به اعتیاد در دانشجویان.

اهداف فرعی

تعیین رابطه بین تایید طلبی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان
تعیین رابطه بین اضطراب شناختی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان

تعیین رابطه بین اضطراب بدنی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان
تعیین رابطه بین اعتماد به خود و گرایش به اعتیاد در دانشجویان
تعیین رابطه بین هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان

فرضیات پژوهش

۱. بین تایید طلبی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان رابطه مستقیم وجود دارد ۲ تایید طلبی قادر به پیش بینی گرایش به اعتیاد در دانشجویان است.
۲. بین اضطراب رقابتی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان رابطه مستقیم وجود دارد. ۴. اضطراب رقابتی قادر به پیش بینی گرایش به اعتیاد در دانشجویان است.
۳. بین هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان رابطه مستقیم وجود دارد. ۶. هیجان خواهی قادر به پیش بینی گرایش به اعتیاد در دانشجویان است.
۴. رابطه بین تایید طلبی و گرایش به اعتیاد دانشجویان پسر متفاوت از دانشجویان دختر است
۵. رابطه بین اضطراب رقابتی و گرایش به اعتیاد دانشجویان پسر متفاوت از دانشجویان دختر است.
۶. رابطه بین هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد دانشجویان پسر متفاوت از دانشجویان دختر است.

طرح پژوهش

طرح پژوهش حاضر با توجه به هدف و موضوع به دنبال تبیین همبستگی بین متغیرهاست و از این رو به عنوان یک طرح

یافته های پژوهش

تعداد کل شرکت کنندگان ۲۰۰ نفر بوده اند و رده سنی خود را بین ۱۸ تا ۵۶ گزارش کرده اند. بر اساس جدول ۱ بیشتر شرکت کنندگان (حدود ۶۶٪ تا ۵۶٪) بین ۲۰ تا ۲۵ سال سن داشته اند.

جدول ۱: تعداد شرکت کنندگان به تفکیک رده سنی

رده سنی	تعداد	درصد	درصد تراکمی
کمتر از ۲۰ سال	۱۴	۷	۷
۲۰ تا ۲۵ سال	۱۱۸	۵۹	۶۶
۲۶ تا ۳۰ سال	۳۰	۱۵	۸۱
۳۱ تا ۳۵ سال	۸	۴	۸۵
۳۶ تا ۴۰ سال	۱۱	۵/۵	۹۰/۵
۴۱ تا ۴۵ سال	۴	۲	۹۲/۵
بیشتر از ۱۵ سال	۲	۱	۹۳/۵
نامشخص	۱۳	۶/۵	۱۰۰
تعداد کل	۲۰۰	۱۰۰	

طبق جدول ۲: میانگین و انحراف معیار سنی شرکت کنندگان به ترتیب برابر با ۲۵/۱۷ و ۶/۶ به دست آمده است. همچنین از ۲۰۰ نفر شرکت کننده در پژوهش ۱۰۲ نفر (۵۱٪) مرد و ۸۸ نفر (۴۴٪) زن و ۱۰ نفر نامشخص بودند. در نتیجه بخش اعظم شرکت کنندگان در پژوهش را مردان تشکیل می دهند.

جدول ۲: رشته تحصیلی شرکت کنندگان

رشته	تعداد	درصد
مهندسی	۵۰	۲۵
هنر	۴۶	۲۳
تربیت بدنی	۴۹	۲۴/۵
ادبیات و زبان	۵۰	۲۵
نامشخص	۵	۲/۵

متغیرهای پژوهش

در جدول ۳ میانگین، انحراف معیار و آلفای کرونباخ مربوط به متغیرهای روان شناختی، یعنی گرایش به اعتیاد هیجان خواهی اضطراب رقابتی و تایید طلبی به شرکت کنندگان این پژوهش ارائه شده است. بر اساس جدول یاد شده ضریب آلفای کرونباخ همه سازه ها به جز هیجان خواهی بین ۰/۷۶ تا ۰/۴۹ به دست آمده که نشان دهنده پایایی مناسب این سازه ها در این پژوهش است.

شده است (بشارت، ۱۳۸۸). برحسب یافته ها، ضریب آلفای کرونباخ در هر یک از زیر مقیاسها به ترتیب ۰/۹۰، ۰/۸۳ و ۰/۸۹ محاسبه شد که نشانگر همسانی درونی خوب این پرسشنامه است. ضرایب همبستگی در دو نوبت با فاصله دو تا چهار هفته به ترتیب برای اضطراب شناختی ($r=۰/۸۱$)، برای اضطراب بدنی ($r=۰/۷۲$)، و برای اعتماد به خود ($r=۰/۷۷$) در سطح $p>۰/۰۰۱$ معنادار بودند. روایی محتوایی این پرسشنامه براساس داوری ۱۰ نفر از متخصصان روانشناسی و تربیت بدنی بررسی و ضرایب توافق کندانال برای هر یک از زیر مقیاسهای پرسشنامه به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۸۱ و ۰/۸۲ محاسبه شد. آلفای کرونباخ این مقیاس در این پژوهش ۷۶ درصد بدست آمد.

پرسشنامه هیجان خواهی

پرسشنامه Zuckerman (1979) شامل سلسله سوالاتی است که برای ارزیابی تمایل فرد به فعالیتهای مخاطره انگیز به کار میرود این آزمون ۴۰ عبارت دارد که ۲۶ عبارت آن به ارزیابی عامل هیجان خواهی اختصاص داشته و ما بقی عبارت ها به ارزیابی عوامل تجربه طلبی اختصاص دارد. کمترین نمره این مقیاس ۱-۶ و بیشترین میزان ۳۴-۴۰ گزارش شده است. پایایی این پرسشنامه برای استفاده در ایران مورد بررسی قرار گرفته است. ضریب پایایی این پرسشنامه را قربانی (۱۳۷۰) با روشهای اسپیرمن - براون و آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۰ و ۰/۸۰ محاسبه کرد که نشانگر پایایی رضایت بخش است. در مطالعه زرگر (۱۳۸۰) ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس ۷۷٪ گزارش شده است. در مطالعه حاضر آلفا کرونباخ ۷۱ درصد برای این مقیاس بدست آمد.

مقیاس آمادگی به اعتیاد

مقیاس آمادگی اعتیاد توسط Weed, Butcher, McKenna, (1992) ساخته شد و ایران توسط کرد میرزا و همکاران (۱۳۸۲) روایی یابی شده است. این مقیاس ۴۱ ماده دارد که به صورت چهار گزینه ای از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق پاسخ داده میشوند. این پرسشنامه از دو عامل تشکیل شده و دارای ۳۶ ماده به اضافه ۵ ماده دروغ سنج می باشد. ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۹۰ گزارش شده است (زرگر، ۱۳۸۵). جهت محاسبه روایی ملاکی این پرسشنامه آمادگی به اعتیاد دو گروه معتاد و غیر معتاد را به خوبی از یکدیگر تمیز داد و روایی سازه این سازه از طریق همبسته کردن آن با مقیاس ۲۵ ماده ای فهرست علایم بالینی ۰/۴۵ محاسبه شده است که معنی دار می باشد (زرگر، نجاریان و نعامی، ۱۳۸۷). آلفا کرونباخ این مقیاس در پژوهش حاضر ۹۴ درصد بدست آمد.

جدول ۳: توصیف متغیرهای پژوهش

تعداد	میانگین	انحراف معیار	آلفای کرونباخ
۲۰۰	۳۶/۶۸	۸/۳۲	۷۶/۳
۲۰۰	۹۳/۳۵	۲۸/۸	۹۴/۰
۲۰۰	۹۱/۸۸	۲۶/۳۱	۹۰
۲۰۰	۳۶/۹۱	۲/۸۴	۰/۶۱

ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش در کل نمونه

جدول ۴: ضرایب همبستگی بین متغیرها

	۱	۲	۳	۴
۱- اضطراب رقابتی	-			
۲- گرایش به اعتیاد	۰/۶**	-		
۳- تایید طلبی	۰/۲۸**	۰/۲۶**	-	
۴- هیجان خواهی	۰/۰۱	۰/۴۲**	۰/۲۸	-

** p<۰/۰۱ * p<۰/۰۵

آزمون فرضیه ها

۱- بین تایید طلبی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان رابطه مستقیم وجود دارد.

به منظور بررسی رابطه بین تایید طلبی و گرایش به اعتیاد از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. بر اساس اطلاعات مندرج در ماتریسهای همبستگی ۲ و ۳ همبستگی بین تایید طلبی و گرایش به اعتیاد بدین شرح است. بین نمرات تایید طلبی و گرایش به اعتیاد رابطه معنادار و مثبت (۰/۳۶) در کل گروه نمونه برقرار است ($p < 0/1$).

بر اساس این یافته ها تایید طلبی با گرایش به اعتیاد رابطه مثبت و معنادار مستقیم دارد.

۲- اضطراب رقابتی قادر به پیش بینی گرایش به اعتیاد در دانشجویان است.

با توجه به این که متغیر اضطراب رقابتی با گرایش به اعتیاد در دانشجویان همبستگی مستقیم و معنادار بالا داشت این متغیر به عنوان متغیر مستقل وارد تحلیل رگرسیون گشت همچنین گرایش به اعتیاد به عنوان متغیر وابسته وارد تحلیل شد.

جدول ۵: ضرایب رگرسیونی

مدل	R	R ²	تعدیل شده R ²	P
۱	۰/۶۰	۰/۳۶	۰/۳۵۷	۰/۰۰

متغیر وابسته گرایش به اعتیاد

مدل ۱ متغیر پیش بین اضطراب رقابتی

یافته ها نشان میدهد که اضطراب رقابتی به عنوان متغیر پیشین قادر به تبیین ۳۶ درصد واریانس گرایش به اعتیاد

است. در نتیجه فرضیه دوم این پژوهش که به بررسی نقش اضطراب رقابتی در پیش بینی گرایش به اعتیاد می پردازد، تایید می شود.

بین هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان رابطه مستقیم وجود دارد.

به منظور بررسی رابطه بین هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. بر اساس اطلاعات مندرج در ماتریسهای همبستگی ۲ و ۴ همبستگی بین هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد بدین شرح است:

بین نمرات هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد رابطه معنادار و مثبت (۰/۴۲) در کل گروه نمونه برقرار است ($p < 0/1$).

بر اساس این یافته ها هیجان خواهی با گرایش به اعتیاد رابطه مثبت و معنادار مستقیم دارد.

۳- هیجان خواهی قادر به پیش بینی گرایش به اعتیاد در دانشجویان است

برای پاسخ به این سوال از طرح رگرسیون استفاده شد. با توجه به ارتباط مستقیم معنادار هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد متغیر هیجان خواهی به عنوان متغیر مستقل وارد تحلیل رگرسیون شده و گرایش به اعتیاد نیز در راستای سوال پژوهش به عنوان متغیر وابسته به تحلیل رگرسیون وارد شد. نتایج بدست آمده به شرح زیر است:

جدول ۶: ضرایب رگرسیونی

مدل	R	R ²	تعدیل شده R ²	P
۱	۰/۵۳	۰/۳۴	۰/۳۳۷	۰/۰۰

مقایسه رابطه تایید طلبی و گرایش به اعتیاد در دو گروه دانشجویان دختر و پسر

۴- رابطه بین تایید طلبی و گرایش به اعتیاد دانشجویان پسر متفاوت از دانشجویان دختر است.

به منظور بررسی این فرضیه از آزمون t مستقل استفاده شد. بدین منظور رابطه تایید طلبی و اعتیاد در دو گروه مستقل دانشجویان دختر و پسر مورد مقایسه قرار گرفت

جدول ۷: آزمون T مستقل

جنس	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای استاندارد میانگین
پسر	۱۰۳	۲/۲۷	۰/۵۸	۰/۰۵
اعتیاد دختر	۹۲	۲/۲۹	۰/۶۴	۰/۰۶
پسر	۱۰۳	۳/۷	۰/۹	۰/۰۸
تایید طلبی دختر	۹۲	۳/۲	۰/۸۶	۰/۰۹

	f	sig	t	df	sig tailed
اعتماد	۰/۶	۰/۴۳	-۰/۲۴۵	۱۹۳	۰/۸
تایید طلبی	۰/۰۲	۰/۸۶	۳/۹۰	۱۹۳	۰/۰۰۰

۵- رابطه بین اضطراب رقابتی و گرایش به اعتیاد دانشجویان پسر متفاوت از دانشجویان دختر است.
 به منظور بررسی این فرضیه از آزمون t مستقل استفاده شد. بدین منظور رابطه تایید اضطراب رقابتی و اعتیاد در دو گروه مستقل دانشجویان دختر و پسر مورد مقایسه قرار گرفت

متغیر وابسته گرایش به اعتیاد مدل ۱ متغیر پیش بین هیجان خواهی یافته ها نشان میدهد که هیجان خواهی به عنوان متغیر پیشبین قادر به تبیین ۳۴ درصد واریانس گرایش به اعتیاد است. در نتیجه فرضیه دوم این پژوهش که به بررسی نقش هیجان خواهی در پیش بینی گرایش به اعتیاد می پردازد، تایید می شود.

نتایج جدول فوق و سطح معناداری با متغیر جنسیت تفاوت معناداری در ارتباط بین اعتیاد و تایید طلبی در این نمونه پژوهشی ایجاد نمی کند. به عبارت دیگر دختران و پسران در رابطه تایید طلبی و اعتیاد تفاوت معناداری ندارند.

جدول ۸: آزمون T مستقل

جنس	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای استاندارد میانگین
پسر	۱۰۳	۲/۲۷	۰/۵۸	۰/۰۵
اعتیاد دختر	۹۲	۲/۲۹	۰/۶۴	۰/۰۶
پسر	۱۰۳	۲/۸۲	۰/۴۳	۰/۰۴
دختر اضطراب رقابتی	۹۲	۲/۷۶	۰/۴۶	۰/۰۵

	f	sig	t	df	tailed sig
اعتیاد	۰/۶	۰/۴۴	-۰/۲۴۵	۱۹۳	۰/۸
اضطراب رقابتی	۰/۶۳	۰/۴۳	۰/۹۳	۱۹۳	۰/۳۵

۶- رابطه بین هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد دانشجویان پسر متفاوت از دانشجویان دختر است.
 به منظور بررسی این فرضیه از آزمون t مستقل استفاده شد. بدین منظور رابطه تایید هیجان خواهی و اعتیاد در دو گروه مستقل دانشجویان دختر و پسر مورد مقایسه قرار گرفت

نتایج جدول: سطح معناداری، متغیر جنسیت تفاوت معناداری در ارتباط بین اعتیاد و اضطراب رقابتی در این نمونه پژوهشی ایجاد نمیکند رابطه اضطراب رقابتی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان پسر نسبت به دانشجویان دختر تفاوت معناداری ندارد که البته مجددا قابل تذکر است که حجم نمونه را در این پژوهش باید مدنظر داشت.

جدول ۹: آزمون T مستقل

جنس	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای استاندارد میانگین
پسر	۱۰۳	۲/۲۷	۰/۵۸	۰/۰۵
اعتیاد دختر	۹۲	۲/۲۹	۰/۶۴	۰/۰۶
پسر	۱۰۳	۱/۴۲	۰/۰۸	۰/۰۱
دختر هیجان خواهی	۹۲	۱/۴۴	۰/۱۰	۰/۰۱

tailed sig	df	t	sig	f	
۰/۸	۱۹۳	-۰/۲۴۵	۰/۴۴	۰/۶	اعتیاد
۰/۱۹	۱۹۱	-۱/۳۲	۰/۸۹	۰/۲	هیجان خواهی

ندارد که البته قابل تذکر است که حجم نمونه را در این پژوهش باید مدنظر داشت.

- وضعیت رد یا تایید فرضیه ها و سوالات پژوهش

نتایج جدول ۹: سطح معناداری، متغیر جنسیت تفاوت معناداری در ارتباط بین اعتیاد و هیجان خواهی در این نمونه پژوهشی ایجاد نمیکند رابطه هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان پسر نسبت به دانشجویان دختر تفاوت معناداری

جدول ۱۰: وضعیت تایید یا رد شدن فرضیه ها و سوالات پژوهش

وضعیت	فرضیه یا سؤال پژوهش
تایید	فرضیه اول بین تایید طلبی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان رابطه مستقیم وجود دارد.
تایید	فرضیه دوم تایید طلبی قادر به پیش بینی گرایش به اعتیاد در دانشجویان است.
تایید	فرضیه سوم: بین اضطراب رقابتی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان رابطه مستقیم وجود دارد.
تایید	فرضیه چهارم اضطراب رقابتی قادر به پیش بینی گرایش به اعتیاد در دانشجویان است.
تایید	فرضیه پنجم: بین هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد در دانشجویان رابطه مستقیم وجود دارد.
تایید	فرضیه ششم هیجان خواهی قادر به پیش بینی گرایش به اعتیاد در دانشجویان است.
رد	فرضیه هفتم رابطه بین تایید طلبی و گرایش به اعتیاد دانشجویان پسر متفاوت از دانشجویان دختر است.
رد	فرضیه هشتم رابطه بین اضطراب رقابتی و گرایش به اعتیاد دانشجویان پسر متفاوت از دانشجویان دختر است.
رد	فرضیه نهم رابطه بین اضطراب رقابتی و گرایش به اعتیاد دانشجویان پسر متفاوت از دانشجویان دختر است.

مطالعات صورت گرفته در این زمینه (برای مثال، Ivarsson, Granqvist, Gillberg & Broberg, 2010; Doron, & Kyrios, 2005) همسو است.

برای مثال (Chen et al (2016) در مطالعه خود نشان دادند که سبک های دلبستگی ناایمن و مراقبتهای والدینی ضعیف ادراک شده با گرایش به اعتیاد در زنان رابطه معناداری دارد (Yang, Zhu, Chen, Song & Wang, 2016).

در واقع میتوان دلبستگی ناایمن اضطرابی را به عنوان سبب شناسی مشترک میان این دو سازه (تایید طلبی و گرایش به اعتیاد مطرح کرد. در واقع افراد تایید طلب به شکلی غیر منطقی دائماً در تلاشند تا رضایت دیگران را جلب کنند و در واقع خودشان را فدای خواسته های دیگران می کنند. آنها با نگاه دیگری در خود احساس ارزشمندی و یا بی ارزشی میکنند. بنابراین همبستگی مثبت این دو سازه در میان دانشجویان با توجه به این توضیحات قابل توجیه است. به بیان دیگر جوانان تایید طلب از طریق گراییدن به رفتارهای ناسازگارانه های چون

بحث و نتیجه گیری

تاکید بر روی عوامل موثر در وابستگی به مواد و عود مکرر، احتمالاً بیش از هر چیز معطوف به شکل گیری الگوهای دیرپای شخصیتی و به همین تناسب صفات و ویژگیهای شخصیتی است و این صفات شخصیتی شدیداً متأثر از جهت گیری تحولی شخصیت اند. هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه هیجان خواهی، تایید طلبی و اضطراب رقابتی با گرایش به اعتیاد از یک سو و مقایسه دو جنسیت در رابطه این متغیرها از سوی دیگر است. به این منظور تعداد ۲۰۰ شرکت کننده که ۵۰ نفر آن را دانشجویان رشته های فنی و ۴۶ نفر را دانشجویان هنر، ۴۹ نفر تربیت بدنی و ۵۰ نفرشان را دانشجویان ادبیات و زبان تشکیل دادند به پرسشنامه های پژوهش پاسخ دادند.

بررسی فرضیه ها

فرضیه اول: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که که تایید طلبی با گرایش به اعتیاد رابطه مستقیم دارد این یافته با نتایج

صورت شناختی یا ذهنی، و در نتیجه بر هر دو کارکرد بدنی و ذهنی فرد اثرات نامطلوبی خواهد گذاشت. از سوی دیگر وابستگی به مواد مخدر در تمامی سطوح شغلی و اقشار قابل مشاهده است و ورزشکاران نیز از این پدیده مستثنی نیستند (Kavoor, Masawan & Batia, 2014). همچنین ورزشکاران به احتمال کمتری برای بیماریهای روانی زیربنایی پنهان شده مانند افسردگی مورد درمان قرار میگیرند. زیرا ادراک آنها از بیماری روانیشان به عنوان نشانه ای از ضعف و نقص است. بیماری روانی درمان نشده اغلب با مصرف مواد مرتبط است که احتمالاً تلاشی از جانب ورزشکار برای درمان خود است. در نتیجه این فرضیه همسو با تحقیقات (Kavoor et al (2014) در زمینه مصرف مواد در میان ورزشکاران تایید شد.

فرضیه پنجم و ششم در این پژوهش در پی بررسی رابطه بین هیجان خواهی و گرایش به اعتیاد و نقش هیجان خواهی در پیش بینی گرایش به اعتیاد است. همسو با این دو فرضیه نتایج این پژوهش نشان داد که هیجان خواهی با گرایش به اعتیاد رابطه مستقیم دارد و هیجان خواهی میتواند گرایش به اعتیاد را در دانشجویان پیش بینی کند.

مطالعات نشان داده است که تنظیم هیجان شکل خاصی از خود تنظیم گری است (Tice & Bratslavsky, 2000) که در سطح ناهشیار، نیمه هشیار و هشیار (Mayer & Salovey, 1995) به کار گرفته می شود. هیجانها میتوانند توسط طیفی از فرآیندهای شناختی ناهشیار مانند فرآیندهای توجه انتخابی، تحریف حافظه انکار یا فراقنی یا از طریق فرآیندهای شناختی هشیارتر مانند خود سرزنش گری، دیگر سرزنش گری، نشخوار یا فاجعه نمایی نیز تنظیم شوند (Garnefski, Kraaij & Spinhoven, 2001). همسو با مطالعات Stephenson, Morgan, Lorch, (2002) Palmgreen, Donohew & Hoyle, (2002) از ویژگیهای برجسته در افراد هیجانخواه نیز رفتارهای پرخطر برای به دست آوردن برانگیختگی است. افراد هیجانخواه برای به دست آوردن سطح برانگیختگی بهینه دست به کارهای مختلفی میزنند. آنها با افراد مختلفی معاشرت میکنند نه به دلیل اینکه بر دیگران تاثیر گذارند، بلکه به دنبال تحریک هستند، فرد هیجانخواه همواره به دنبال تجارب جدید است.

مواد مخدر هم می تواند وسیله ای برای بالا بردن سریع برانگیختگی باشد، در را به روی تجارب جدید بگشاید، از رفتارهای مخاطره آمیز بازدارندگی میکند و وسیله ای برای گریختن از یکنواختی و بیحوصلگی است (Yanovitzky, 2005). بنابراین فرضیه پنجم و ششم این پژوهش از طریق عوامل واسطی مانند تنظیم هیجانی خود مراقبتی قابل تبیین است.

گرایش به اعتیاد در میان دوستانشان مقبولیت به دست می آورند، مقبولیت و ارزشی که در خانواده به دلیل رفتارهای طرد کننده و توأم با غفلتشان تامین نشده است.

فرضیه دوم بررسی نقش تاییدطلبی در پیش بینی گرایش به اعتیاد: یافته های این پژوهش با استفاده از تحلیل رگرسیون گویای آن است که تایید طلبی قادر به پیش بینی گرایش به اعتیاد و مصرف مواد در دانشجویان است. بنابراین فرضیه دوم پژوهش نیز تایید شد. این یافته همسو با پژوهشی ۹ ساله است که در دانشگاه فلوریدا بر روی ۸۷۹ دانشجو از نژادهای مختلف انجام گرفت که در آن محققان به بررسی احساسات دانشجویان در مواجهه با شکست، نومیادی، تاییدنشدن و کارهایی که از عزت نفس پایین سرچشمه می گیرد، پرداختند. در این پژوهش ۹ ساله مشخص شد که دانشجویانی که از اعتماد بنفس پایین و عوامل همراه با آن رنج میبرند دو برابر بیش از سایر دانشجویان به مصرف مواد وابسته شده اند.

در تبیینی دیگر میتوان به نقش حساسیت به اضطراب به عنوان پیشین اعتیاد اشاره کرد. مطالعات مختلف نشان داده است که افراد با سبک های دلبستگی ناایمن حساسیت به اضطراب بیشتری نسبت به افراد عادی نشان میدهند (Watt, McWilliams & Campbell (2005); Viana & Weems, Berman, Rabian (2008) برای مثال Silverman & Rodriguez (2002) با مطالعه دو نمونه دانشجویی نشان دادند که دلبستگی ناایمن با نمرات بالاتر در شاخص حساسیت به اضطراب همراه است. این محققان این فرض را مطرح کردند که افراد با دلبستگی ناایمن محرک های مرتبط با اضطراب را به صورت تحریف شده، انتخابی و گاه افراطی پردازش کرده و توانایی مقابله ای خود و حمایت دیگران را کم برآورد میکنند. از سوی دیگر، مطالعات پیشین در این زمینه نشان داده اند که بین حساسیت به اضطراب و نشانه های تاییدطلبی ارتباط وجود دارد (Kashdan, Barrios, Forsyth & Steger, 2006). از این رو در تبیین این یافته این گونه میتوان گفت که حساسیت به اضطراب با شکل دهی راهبردهای شناختی اجتنابی و افزایش سطح توجه به محرکات تهدیدکننده، موجب میشوند که فرد از یک سو درک تحریف شده ای از موقعیتها و محرکات اطراف شکل داده و از سوی دیگر، اضطراب فرد موجب میشود به مصرف مواد روی آورد.

مطابق با فرضیه سوم و چهارم، بین اضطراب رقابتی و گرایش به اعتیاد رابطه مستقیم وجود دارد و اضطراب رقابتی قادر به پیش بینی گرایش به اعتیاد در دانشجویان است. نتایج پژوهش حاضر هر دو این فرضیه ها را تایید کرد. اضطراب عاملی است که هم به صورت جسمی ایجاد میگردد و هم به

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت‌کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

منابع فارسی

- رحیمی موقر، ا. محمد، ک. رزاقی، ع. م. ۱۳۸۱. روند ۳۰ ساله وضعیت سوء مصرف مواد در ایران مجله حکیم، (۵): ۱۷۱-۱۸۱
- بشارت م. ع. ۱۳۸۸. ساخت و هنجاریابی پرسشنامه چندبعدی اضطراب رقابتی. گزارش پژوهشی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران.
- ابوالقاسمی پور ع، پور کرد م، نریمانی م. ۱۳۸۹. ارتباط مهارت‌های اجتماعی و خودکارآمدی با گرایش به مصرف مواد مخدر در نوجوانان. مجله دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سبزوار، (۴)۱۶، ۱۸۱-۱۸۸
- خانجانی ز؛ فخرایی ن؛ بدری ر. ۱۳۹۰. بررسی هیجان‌خواهی در افراد معتاد و عادی با توجه به جنسیت. مجله تحقیقات علوم رفتاری، (۹)۴، ۱۱-۱۸
- خانیانی س، نوش زاده؛ یزدان دوست ر، اصغر نژاد ع. ا. ۱۳۸۱. بررسی الگوهای ذهنی طرحواره ای کمال‌گرایی و تایید خواهی در افسردگی. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، (۳)۸، ۶۵-۷۴
- رحمتی ع، طارمیان ف. ۱۳۸۷. شیوع شناسی مصرف مواد و عوامل خطرزا و محافظت‌کننده در دانشجویان چهارمین سمینار سراسری بهداشت روانی دانشجویان دانشگاه شیراز.
- زرگر ی. ۱۳۸۰. بررسی همه‌گیرشناسی مصرف سیگار و مقایسه اثربخشی روش‌های رفتار-آموزشی و رفتاری - دارویی در ترک سیگار. پایان‌نامه دکتری. دانشگاه شهید چمران اهواز.
- زرگر ی، نجاریان ب، نعامی ع. بررسی ویژگی‌های شخصیتی (هیجان‌خواهی، ابراز وجود، سرسختی روانساختی)، نگرش مذهبی و رضایت زناشویی با آمادگی اعتیاد به مواد مخدر در کارکنان یک شرکت صنعتی در اهواز.
- سراج زاده ح، فیضی ا. ۱۳۸۶. مصرف مواد و مشروبات الکلی در دانشجویان دانشگاه‌های دولتی ایران در سال تحصیلی ۸۲-۸۱. فصلنامه رفاه اجتماعی، ۲۶، ۸۵-۱۱۰
- سلطانی م، فولادوند، خ، فتحی اشتیانی ع. ۱۳۸۹. رابطه هویت و هیجان‌خواهی با اعتیاد اینترنتی، مجله علوم رفتاری.
- سهرابی ف، ترقی‌جاه ص، نجفی م. ۱۳۸۶. وضعیت سلامت روانی دانشجویان ورودی ۸۶-۸۵ دانشگاه‌های تحت پوشش وزارت

فرضیه هفتم هشتم و نهم در پی بررسی نقش جنس به عنوان متغیری تعدیل‌کننده در رابطه هیجان‌خواهی، اضطراب رقابتی و تاییدطلبی با گرایش به اعتیاد است. با توجه به یافته‌های این پژوهش جنسیت هیچ تفاوت معناداری در رابطه این متغیرها با گرایش به اعتیاد در دانشجویان ایجاد نکرد و رابطه تاییدطلبی، اضطراب رقابتی و هیجان‌خواهی با گرایش به اعتیاد در دانشجویان پسر و دختر تفاوت معناداری ندارد. این یافته‌ها با پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه تفاوت‌های جنسیتی در راهبردهای مقابله‌ای ناهمسو است (برای مثال Cruise, Lewis & Mc Guckin (2007); Brody & Hall (2008); van Middendorp, Geenen, Sorbi, Hox, Vingerhoets, van Doornen & Bijlsma, (2005); Rose & Rudolph (2006))

با توجه به اینکه اعتیاد پدیده‌ای جهانی شمول در جوامع مدرن بوده و هر دو جنسیت را به میزان زیادی درگیر خود ساخته است سازه‌های شخصیتی و ارتباط آنها با این پدیده آسیب‌زا و خطرناک اهمیت معناداری یافته که در پژوهش‌های مختلف به آنها پرداخته شده است. اما در این پژوهش که سه به بررسی سازه هیجان‌خواهی اضطراب رقابتی و تاییدطلبی با اعتیاد پرداخته شد و ارتباط هر سه سازه با اعتیاد معنادار و مثبت شد، مقایسه این ارتباط با در نظر گرفتن جنسیت نیز مدنظر ما قرار گرفت و نتایج نشانگر تاثیر بیشتر عوامل شخصیتی تا متغیرهایی بیولوژیکی مانند جنسیت است.

محدودیت‌های پژوهش

اولین محدودیت پژوهش حاضر عبارت است از کمبود انگیزه احتمالی در آزمودنی‌ها که در سایر پژوهش‌های مشابه نیز به چشم می‌خورد می‌توان این احتمال را مطرح کرد که با توجه به نبود مشوق مالی، آزمودنی‌ها انگیزه بالایی برای پاسخگویی به سوالات پژوهش را نداشته‌اند. با این حال سعی بر این شد که با استفاده از مواردی نظیر اطلاع‌رسانی به آزمودنی‌ها در مورد نتیجه فردی و کلیت پژوهش بر این محدودیت تا حدودی فائق شد.

پژوهش حاضر روی دانشجویان شهر تهران انجام گرفته است، بنابراین در تعمیم نتایج این پژوهش به سایر شهرها باید جانب احتیاط را رعایت کرد.

پژوهش حاضر بر روابط همبستگی بین متغیرها متمرکز شده است، در نتیجه نتیجه‌گیری علت و معلولی از روابط همبستگی امکانپذیر نیست.

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت‌کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

- Compton, W. M., Thomas, Y. F., Stinson, F. S., & Grant, B. F. (2007). Prevalence, correlates, disability, and comorbidity of DSM-IV drug abuse and dependence in the United States: Results from the National Epidemiologic Survey on Alcohol and Related Conditions. *Archives of General Psychiatry*, 64(5), 566–576. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.64.5.566>
- Cox RH. (2007). *Sport psychology: Concepts and applications* (No. Ed. 7). McGraw-Hill.
- Craft LL, Magyar TM, Becker BJ, Feltz DL. 2003. The relationship between the Competitive State Anxiety Inventory-2 and sport performance: A meta-analysis. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 25(1), 44-65.
- Crews F, He J, Hodge C. (2007). Adolescent cortical development: a critical period of vulnerability for addiction. *Pharmacology Biochemistry and Behavior*, 86(2), 189-199.
- Cruise, S. M., Lewis, C. A., & Mc Guckin, C. (2007). Revisiting Eysenck's personality dimensions and gender orientation. *Irish Journal of Psychology*, 28(3-4), 159–168
- Dias C, Cruz JF, Fonseca AM. (2012). The relationship between multidimensional competitive anxiety, cognitive threat appraisal, and coping strategies: A multi-sport study. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 10(1), 52-65.
- Dom, G., Hulstijn, W., & Sabbe, B. G. C. C. (2006). Differences in impulsivity and sensation seeking between early-and late-onset alcoholics. *Addictive behaviors*, 31(2), 298-308.
- Doron, G., & Kyrios, M. (2005). Obsessive compulsive disorder: A review of possible specific internal representations within a broader cognitive theory. *Clinical Psychology Review*, 25(4), 415-435.
- Galanter M. (2006). Spirituality and addiction: A research and clinical perspective. *American Journal on Addictions*, 15(4), 286-292.
- Garnefski, N., Kraaij, V., & Spinhoven, P. (2001). Negative life events, cognitive emotion regulation and emotional problems. *Personality and Individual Differences*, 30(8), 1311-1327.
- Hallion LS, Ruscio AM. (2011). A meta-analysis of the effect of cognitive bias علوم، تحقیقات و فناوری. گزارش نهایی، انتشارات دفتر مرکزی مشاوره دانشجویی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. صادقیه اهری س، اعظمی، ا، براك م، امانی ف، صدیق ا. ۱۳۸۳. علل موثر بر بازگشت به اعتیاد در بیماران مراجعه کننده به مراکز ترک اعتیاد خود معرف وابسته به بهزیستی تهران. مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل. ۳(۴)، ۳۶-۴۰
- کردمیرزا ع، ازاد ح، اسکندری ح. ۱۳۸۲. هنجاریابی آزمون آمادگی اعتیاد به منظور شناسایی افراد مستعد سوء مصرف مواد در بین دانشجویان دانشگاه های تهران، فصلنامه علمی پژوهشی سوء مصرف مواد. ۲(۱)، ۸۰-۴۷.
- مهرابی زاده م، فتحی ک، شهنی بیلاق م. ۱۳۸۷. افسردگی، هیجان خواهی، پرخاشگری، سبک های دلبستگی و وضعیت اجتماعی - اقتصادی به عنوان پیش بین های وابستگی به مواد مخدر در نوجوانان. مجله علوم تربیتی و روانشناسی. ۱، ۱۷۸-۱۵۳.

فهرست منابع

- American Psychiatric Association. (2013). *DSM 5*. American Psychiatric Association.
- Astura GB. (2008). *Stress (new illness of civilization)*. [P. Dadsetan, trans.]. Tehran: Roshd.
- Besharat MA, Pourbohloul S. (2011). Moderating Effects of Self-Confidence and Sport Self-Efficacy on the Relationship between Competitive Anxiety and Sport Performance. *Psychology*, 2(07), 760.
- Botvin GJ, Griffin KW. (2004). Life skills training: Empirical findings and future directions. *Journal of Primary Prevention*, 25(2), 211-232.
- Brody, L. R., & Hall, J. A. (2008). Gender and emotion in context. In M. Lewis, J. M. Haviland-Jones, & L. F. Barrett (Eds.), *Handbook of emotions* (3rd ed., pp. 395–408). The Guilford Press.
- Campbell-Sills L, Barlow DH. (2007). Incorporating emotion regulation into conceptualizations and treatments of anxiety and mood disorders.
- Caspi A, Shiner RL. (2006). Personality development. *Handbook of child psychology*
- Compton WM, Thomas YF, Stinson FS, Grant BF. (2007). Prevalence, correlates, disability, and comorbidity of DSM-IV drug abuse and dependence in the United States: results from the national epidemiologic survey on alcohol and related conditions. *Archives of general psychiatry*, 64(5), 566-576.

- Lindgren KP, Mullins PM, Neighbors C, Blayney JA. (2010). Curiosity killed the cocktail? Curiosity, sensation seeking, and alcohol-related problems in college women. *Addictive behaviors*, 35(5), 513-516.
- Linehan MM, Bohus M, Lynch TR. (2007). Dialectical behavior therapy for pervasive emotion dysregulation.
- Martens R, Vealey RS, Burton D. (1990). Competitive anxiety in sport. *Human kinetics*.
- Martinet G, Ferrand C, Guillet E. (2007). Reliability and validity of the French version of the Competitive State Anxiety Inventory-2 Revised (CSAI-2R) including frequency and direction scales. *European Review of Applied Psychology*.
- Mayer, J. D., & Salovey, P. (1995). Emotional intelligence and the construction and regulation of feelings. *Applied and Preventive Psychology*, 4(3), 197-208.
- Mullin BC, Hinshaw SP. (2007). Emotion Regulation and Externalizing Disorders in Children and Adolescents.
- Neil R, Wilson K, Mellalieu SD, Hanton S, Taylor J. (2012). Competitive anxiety intensity and interpretation: A two-study investigation into their relationship with performance. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 10(2), 96-111.
- Robazza C, Bortoli L. (2007). Perceived impact of anger and anxiety on sporting performance in rugby players. *Psychology of Sport and Exercise*, 8(6), 875-896.
- Rose, A. J., & Rudolph, K. D. (2006). A review of sex differences in peer relationship processes: Potential trade-offs for the emotional and behavioral development of girls and boys. *Psychological Bulletin*, 132(1), 98-131.
- Sadock BJ, Kaplan H. (2007). Sadock, VA. Kaplan & Sadock, 2007.
- Schlotz W, Yim IS, Zoccola PM, Jansen L, Schulz P. (2011). The Perceived Stress Reactivity Scale: measurement invariance, stability, and validity in three countries. *Psychological assessment*, 23(1), 80.
- Sher KJ, Grekin ER. Alcohol and Affect Regulation. Stansfield KH, Kirstein CL. (2007). Chronic cocaine or ethanol exposure during adolescence alters novelty-related behaviors in adulthood. *Pharmacology Biochemistry and Behavior*, 86(4), 637-642.
- modification on anxiety and depression. *Psychological bulletin*, 137(6), 940.
- Hanton S, Neil R, Mellalieu SD. (2008). Recent developments in competitive anxiety direction and competition stress research. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 1(1), 45-57.
- Hashemi H. (2009). The prevalence of cigarette smoking in residents of Tehran. *Archives of Iranian medicine*, 12(4), 358-364.
- Hittner JB, Swickert R. (2009). Sensation seeking and alcohol use: A meta-analytic review. *Addictive behaviors*, 31(8), 1383-1401.
- Imber SD, Pilkonis PA, Sotsky SM, Elkin I, Watkins JT, Collins JF, ... Glass DR. (1990). Mode-specific effects among three treatments for depression. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 58(3), 352.
- Ivarsson, T., Granqvist, P., Gillberg, C., & Broberg, A. G. (2010). Attachment states of mind in adolescents with Obsessive-Compulsive Disorder and/or depressive disorders: A controlled study. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 19(11), 845-853.
- Izard CE. (2013). Patterns of emotions: A new analysis of anxiety and depression. Academic Press.
- Kalivas PW, O'Brien C. (2008). Drug addiction as a pathology of staged neuroplasticity. *Neuropsychopharmacology*, 33(1), 166-180.
- Kashdan, T. B., Barrios, V., Forsyth, J. P., & Steger, M. F. (2006). Experiential avoidance as a generalized psychological vulnerability: Comparisons with coping and emotion regulation strategies. *Behaviour Research and Therapy*, 44(9), 1301-1320.
- Kavoor, A. R., Masawan, P., & Batia, S. (2014). Substance use among elite adolescent athletes: findings from the GOAL Study. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 24(1), 250-258
- Legrand FD, Gomà-i-Freixanet M, Kaltenbach ML, Joly PM. (2007). Does sensation seeking predict binge drinking in college students? Some ecological data collected in "open bar" parties. *Personality and Individual Differences*, 43, 1950-1959.

- dimensions. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 27(3), 191–200. <https://doi.org/10.1007/s10862-005-0635-5>
- Weems, C. F., Berman, S. L., Silverman, W. K., & Rodriguez, E. T. (2002). The relation between anxiety sensitivity and attachment style in adolescence and early adulthood. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 24(3), 159–168. <https://doi.org/10.1023/A:1016058600416>
- Weissman AN, Beck AT. (1978). Development and validation of the Dysfunctional Attitude Scale: A preliminary investigation.
- White TL, Lott DC, de Wit H. (2006). Personality and the subjective effects of acute amphetamine in healthy volunteers. *Neuropsychopharmacology*, 31(5), 1064–1074.
- Woodman T, Hardy L. (2001). A case study of organizational stress in elite sport. *Journal of applied sport psychology*, 13(2), 207–238.
- Yang, X., Zhu, L., Chen, Q., Song, P., & Wang, Z. (2016). Parent marital conflict and Internet addiction among Chinese college students: The mediating role of father-child, mother-child, and peer attachment. *Computers in Human Behavior*, 59, 221–229. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.01.029>
- Yanovitzky I. (2005). Sensation seeking and adolescent drug use: The mediating role of association with deviant peers and pro-drug discussions. *Health communication*, 17(1), 67–89.
- Yanovitzky, I. (2005). Sensation seeking and adolescent drug use: The mediating role of association with deviant peers. *Journal of Drug Issues*, 35(3), 575–601.
- Zuckerman M. (1979). *Sensation seeking*. John Wiley & Sons, Inc..
- Zuckerman M. 1994. *Behavioral expressions and biosocial bases of sensation seeking*. Cambridge university press.
- Stephenson, M. T., Morgan, S. E., Lorch, E. P., Palmgreen, P., Donohew, L., & Hoyle, R. H. (2002). Predictors of exposure from an antimarijuana media campaign: Outcome research assessing sensation seeking targeting. *Health Communication*, 14(1), 23–43.
- Teasdale JD, Barnard PJ. (1993). *Essays in cognitive psychology. Affect, cognition, and change: Re-modelling depressive thought*. Hillsdale, NJ, England: Lawrence Erlbaum Associates.
- Teasdale JD, Segal Z, Williams JM G. (1995). How does cognitive therapy prevent depressive relapse and why should attentional control (mindfulness) training help?. *Behaviour Research and therapy*, 33(1), 25–39.
- Tice, D. M., & Bratslavsky, E. (2000). Giving in to feel good: The place of emotion regulation in the context of general self-control. *Psychological Inquiry*, 11(3), 149–159. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1103_03
- Tonetti L, Adan A, Caci H, De Pascalis V, Fabbri M, Natale V. (2010). Morningness-eveningness preference and sensation seeking. *European Psychiatry*, 25(2), 111–115.
- van Middendorp, H., Geenen, R., Sorbi, M. J., Hox, J. J., Vingerhoets, A. J. J. M., van Doornen, L. J. P., & Bijlsma, J. W. J. (2005). Gender differences in emotion regulation and relationships with perceived health in patients with rheumatoid arthritis. *Women & Health*, 42(1), 75–97
- Viana, A. G., & Rabian, B. (2008). Perceived attachment: Relations to anxiety sensitivity, worry, and GAD symptoms. *Behaviour Research and Therapy*, 46(6), 737–747. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2008.03.002>
- Walters GD. (1999). The addiction concept: Working hypothesis or self-fulfilling prophesy?. Prentice Hall. Weed NC, Butcher JN, McKenna T, Ben-Porath YS. 1992. New measures for assessing alcohol and drug abuse with the MMPI-2: The APS and AAS. *Journal of personality assessment*, 58(2), 389–404.
- Watt, M. C., McWilliams, L. A., & Campbell, A. G. (2005). Relations between anxiety sensitivity and attachment style